

Ozvěny Master Planu II (2021 – 2023)

vydra obrovská
Pteronura brasiliensis

Úvod

Ještě na konci 90. let byla Zoo Zlín jednou z mnoha menších českých zoo, které u odborné i laické veřejnosti nijak nevybočovaly z průměru tradiční zoologické zahrady. Na přelomu tisíciletí se vše změnilo. Nové expozice i nová zvířata, stejně jako vhodně nastavený kurs dalšího vývoje znamenaly, že zlínská zoo opustila šedý průměr a začala být vidět. Nejenže se stala druhou nejnavštěvovanější zoo v republice, ale v roce 2010 dokonce získala i ocenění nejnavštěvovanějšího turistického místa na Moravě. Protože plánů přibývalo, byl v roce 2017 zřizovateli a odborné veřejnosti předložen strategický dokument nazvaný Master Plan, který tvořil rámec hlavních zamýšlených projektů s cílem podpořit zážitek, který je přidanou hodnotou všech produktů cestovního ruchu, a to s výhledem na rozšíření kapacity zoo, a tím pádem na finanční růst. Zároveň v něm Zoo Zlín jasně deklarovala pokračování podpory ochrannářských projektů.

První bilancování přišlo na řadu v roce 2020. V této publikaci se ohlédneme zpět do let 2021, 2022 a 2023. S podporou zřizovatele, statutárního města Zlína, a také díky finanční pomoci Zlínského kraje se v minulých třech letech opět podařilo udělat velký krok vpřed.

Roman Horský,

ředitel Zoo a zámku Zlín-Lešná

2021

Investice

Rok 2021 byl rokem, během něhož jsme zahájili stavbu tří velkých projektů, které byly slavnostně otevřeny až v roce 2022. Po vybudování téměř půl kilometru dlouhého energetického koridoru pro technickou a dopravní infrastrukturu a vnějšího oplocení oblasti Karibuni mohla v červenci odstartovat výstavba chovného zařízení pro slony.

Expozice Jaguar Trek našla své místo pod tropickou halou. Vedle nového domova pro jaguáry zde vznikla voliéra kondorů velkých a papoušků ara nebo krytá vyhlídka pro návštěvníky. Zároveň zmizelo prudké stoupání do kopce, nová cesta nyní meandruje po vrstevnicích. Velké změny se odehrály také na louce před pavilonem afrických kopytníků. Odstranili jsme staré voliéry z padesátých let minulého století a rozběhli stavbu I. etapy vzdělávacího a chovného centra pro supy – expozice damanů a želv a voliéry pro africké druhy ptáků. Na podzim 2021 jsme dokončili generální opravu střechy zámku Lešná. Probíhala od roku 2019 a jednalo se o první opravu střechy od dobudování zámku v roce 1894.

Chovné zařízení pro slony

14 689 000 Kč

Jaguar Trek

27 477 000 Kč

Expozice damanů a želv

3 308 000 Kč

Energokoridor Karibuni

5 588 000 Kč

Nová trasa vláčku

8 308 000 Kč

Návštěvnický komfort

V australské oblasti jsme otevřeli nové lanové centrum. Vyrostlo na stejném místě jako původní dětský Lanáček, na své si však tentokrát přijdou i dospělí. Díky speciální stezce se mohou projít v korunách stromů a užít si pohled na areál zoo z jiné perspektivy.

slon africký
Loxodonta africana

Chovatelské úspěchy

Možná největším chovatelským úspěchem v celé historii Zoo Zlín se stalo narození prvního afrického slůněte v České republice. Sameček Zyqarri přišel na svět 6. června 2021. V Evropě se obdobným úspěchem mohly za uplynulých dvanáct měsíců pochlubit pouze další dvě zoologické zahrady. Poprvé v historii jsme odchováli dvě mláďata želvy pralesní. Vejce byla inkubována v líhni. I když tento druh patří mezi časté obyvatele zoologických zahrad, odchov v roce 2021 mohly oznámit pouze čtyři evropské zoo. Z dalších významných přírůstků můžeme zmínit také odchovy mláděte mravenečníka velkého, zoborožce bělovlasatého a trojici mláďat hadilova písaře.

Ochrana přírody

V roce 2021 jsme se připojili k projektu Kukang, což je indonéský název pro outloně. Cílem záchranného programu The Kukang Rescue Program je boj proti ilegálnímu obchodu s divokými zvířaty a ochrana outlonů váhavých a sumaterských v Indonésii. Finanční podpora byla použita na zakoupení fotopastí, vysílaček, stanů, dalekohledů a dalšího potřebného vybavení pro terénní týmy ochranářů.

Zoo Zlín v roce 2021 rozběhla s brazilskou Zoo Itatiba také projekt na ochranu a zvýšení volně žijící populace nádherných robustních čápů jabiru. Hlavním cílem projektu je vybudování zařízení pro chov čápů jabiru v této zoo.

Mám zvíře na víkend

Originální, překvapivý a mimořádně úspěšný. To byl, a vlastně pořád je, sponzorský projekt na pomoc zlínské zoo v době pandemie Covidu, kdy byla pro veřejnost uzavřená. Jeho princip spočívá v tom, že nabízíme možnost virtuálně pozvat některé z našich zvířat k sobě domů na víkend. Každý, kdo si takto zvíře zapůjčí, získá od nás originální dárkový poukaz s fotografií, karikaturou a památeční samolepkou. Dárkový poukaz svému majiteli představí zvolené zvíře a také napoví, jak by se měl o zvíře postarat. Postupem času se do naší virtuální „půjčovny“ dostalo 16 zvířat, zájem o zapůjčení byl neskutečný. Od února 2021 naše zvířata vyrazila na více než 20 000 virtuálních návštěv. Lidé nám takto zaslali přes 11 milionů korun, což pokryje jeden a půl měsíce provozu zoo.

jaguár americký
Panthera onca

2022

Investice

Na podzim 2022 jsme dokončili I. etapu Karibuni. Celá se točila kolem slonů afrických. Tvoří ji nové chovné zařízení s vnitřním ustájením a dva venkovní výběhy, sloni tak mají k dispozici prostor o rozloze čtyři a půl hektaru. Karibuni je nejrozsáhlejším projektem v historii zoologických zahrad České republiky a jedním z deseti největších aktuálně realizovaných v rámci evropských zoo. O pár měsíců dříve jsme otevřeli Jaguar Trek. Komplex expozic pod tropickou halou umožnil po dvacetileté přestávce návrat jaguárů do zlínské zoo. Majestátní šelmy mají k dispozici plochu více než 2000 m². Součástí letního výběhu je také jezírko, kde si jaguáři užívají koupání a lov ryb. V africké oblasti zoo na louce před pavilonem žiraf vznikla expozice damanů a želv. Je jedinečná především svou pestrou druhovou skladbou. V expozici, kterou tvoří vnitřní ubikace a venkovní voliéra, uvidíte damany kapské, želvy ostruhaté, perličky supí, papoušky kapské, turaka bělobřiché a toka rudozobé. V rámci výstavby vznikla také nová voliéra pro orly korunkaté, jejichž původní voliéra se stala domovem pro zoborožce kaferské.

Chovné zařízení pro slony

94 009 000 Kč

Jaguar Trek

10 646 000 Kč

Expozice damanů a želv

7 353 000 Kč

Vzdělávací a chovné centrum pro supy

17 583 000 Kč

Návštěvnický komfort, zámek

Společně s expozicí Jaguar Trek vznikla nová cesta ve svahu pod tropickou halou. Prudké stoupání nahradila cesta, která vede ve svahu v serpentýnách. Výrazně tak usnadnila pohyb nejen handicapovaným návštěvníkům, ale i rodinám s dětmi. Nově vzniklá trasa umožnila také rozšíření trasy vláčku, který v současné době projíždí celým areálem zoo.

slon africký
Loxodonta africana

Vláček vyráží stejně jako doposud ze zastávky u dětského koutku v australské oblasti. Přes Jaguar Trek pak pokračuje kolem tropické haly k rejnokům, nosorožcům a vrací se zpět do Austrálie. Na kterékoli z 5 zastávek si lze zakoupit jízdenku, kterou je možné využívat neomezeně po celý den. Speciálním dárkem k 700. výročí založení města Zlína, které je zřizovatelem zlínské zoologické zahrady, byla akce „Za 20 Kč do Zoo Zlín“. Uskutečnila se druhý listopadový týden. Díky jednotnému vstupnému za 20 Kč si od pondělí 7. do neděle 13. listopadu našlo do zoo cestu téměř 34 000 návštěvníků.

Chovatelské úspěchy

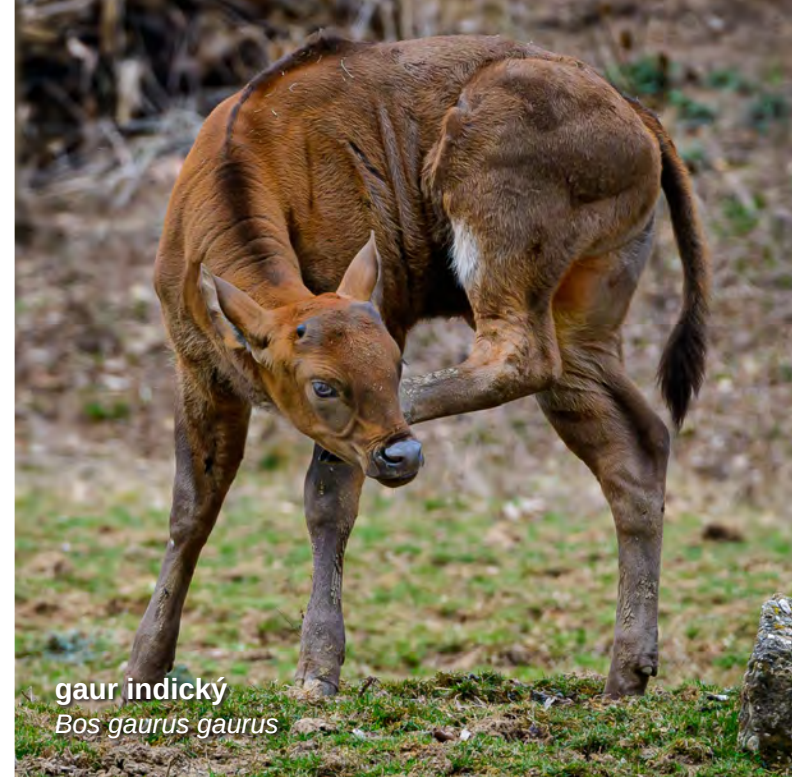
Chov gaurů indických započal v roce 2019, kdy jsme z indické Zoo Mysore získali dva samce a dvě samice. Po pouhých třech letech jsme se radovali z prvního mláděte. Navíc mladá samička byla v uplynulých 12 měsících jediným mládětem, které se v evropských zoo narodilo. Také další premiérový odchov přinesl mezinárodní úspěch. Zlínská zoo se stala jedinou zoo na světě, která v roce 2022 odchovala marabu menšího. Celosvětově marabu menší chová pouze 13 zoologických institucí, v Evropě jen jediná. Úspěšný ptačí rok podpořily rovněž premiérové odchovy pelikána australského a papouška ara rudobřichého. K světově významným odchovům patří i tři mláďata jihoamerického pěvce kotingy tříbarvé.

Ochrana přírody

Sbírkové konto 4Nature jsme založili v roce 2018. Za rok 2022 se povedlo shromáždit historicky nejvyšší částku 2 153 786 Kč. Po dokončení nejmodernějšího chovného zařízení pro slony africké v Evropě jsme se rozhodli zapojit do záchranného projektu afrických slonů Reteti Elephant Sanctuary v severní části Keni. Reteti je vůbec první záchranný projekt v Africe založený místními obyvateli. V záchranném centru se Samburové starají o sloní mláďata, která přišla o matku nebo se ztratila stádu.

Hospodaření s vodou

V případě instalace retenčních nádrží na dešťovou vodu jsme v rámci Unie českých a slovenských zoo průkopníkem. Zachycenou dešťovou vodu využíváme k zálivce rostlin, pro chovné bazény sladkovodních ryb nebo k provozování vodních systémů. V roce 2022 jsme při výstavbě vnitřního ustájení pro slony instalovali další dvě nádrže s celkovou kapacitou 290 m³, v technickém zázemí pak nádrž o objemu 30 m³. Na konci roku 2022 měla zoo k dispozici nádrže pro zachycení dešťové vody o objemu více než 500 m³.

gaur indický
Bos gaurus gaurus

marabu menší
Leptoptilos javanicus

2023

Investice

V roce 2023 jsme dokončili dvě nové velké expozice. Gora Ark je nejdelší voliérrou pro supy v České republice - na délku měří 80 metrů. Expozice je průchozí a supy mohou návštěvníci sledovat nejen v letu, ale díky prostornému amfiteátru také při krmení.

Expozice Kerala vznikla proměnou původní asijské voliéry a rozšířením výběhu medvědů pyskatých. Pro medvědy jsme vytvořili prosklený zimní brloh, díky kterému je návštěvníci poprvé uvidí z bezprostřední blízkosti. Interiér expozice navozuje atmosféru indického chrámu. Sochy boha Ganéši, chrliče v podobě draků, vyřezávané mohutné vstupní dveře, obložení z přírodního lateritu, indická hudba, vonné tyčinky, to vše pomáhá vytvořit autentický zážitek.

Vzdělávací a chovné centrum pro supy	23 685 175 Kč
TZ výběhu medvědů a voliéry Asie	12 984 088 Kč

Návštěvnický komfort, zámek

Nabídku on-line vstupenek rozšířila možnost zakoupení elektronické vstupenky do zámku Lešná. Díky novému rezervačnímu systému si lidé poprvé mohli vybrat vstupenku na konkrétní čas prohlídky zámku Lešná. Novinkou byl i rozšířený prohlídkový okruh, jehož ozdobou se stal apartmán hraběnky Ilony Seilernové.

V roce 2023 jsme potěšili všechny majitele benefičních karet Edenred, Up a Benefit Plus. Nově tyto karty mohou využít k úhradě vstupného do zoo i zámku ve všech pokladnách zoo, v pokladně zooshopu na hlavním vstupu i k nákupu ročních karet Zoo Zlín Family. Majitelé karty Edenred uplatní benefiční kartu při nákupu on-line vstupenek nebo zboží na našem e-shopu.

dvojbílořez indický
Buceros bicornis

tapír jihoamerický
Tapirus terrestris

Chovatelské úspěchy

Za jeden z nejvýznamnějších odchovů loňského roku považujeme naše v pořadí již třetí mládě dvojbílořce indického. V roce 2023 jsme byli jedinou institucí na světě, které se podařilo tento druh odchovat. Dalším odchovem světového významu byla dvojice mláďat marabu menšího. Odchov tohoto druhu se pro změnu v roce 2023 podařil jen ve dvou institucích na světě. A to i přesto, že krátce po vylíhnutí putovala mláďata pod náhradní rodiče (marabu afričtí) do Zoo Praha. Pěstouni svou úlohu zvládli, a tak se mláďata mohla už po třech měsících vrátit zpět do Zlína.

Po dlouhých 34 let jsme se dočkali mláděte tapíra jihoamerického. Ačkoliv pro samici Joyu i samce Svena je to první mládě, ukázali se být jako skvělí rodiče. I proto mohli návštěvníci vidat ve výběhu celou tapíří rodinu společně. Nové chovatelské zařízení v expozici Gora Ark nám umožnilo radikálně zlepšit podmínky pro rozmnožování želv ostruhatých. Želvy se nám odvděčily rekordní snůškou umocněnou skutečností, že téměř všechna snesená vejce byla oplozena. Celkem se povedlo odchovat 35 želv ostruhatých.

Ochrana přírody

S novými expozicemi v posledních letech propojujeme také naše ochranné projekty. Takovým příkladem je Reteti, ochrana slonů afrických v Keni. Mají zde přes 40 slůňat, která musí krmit, což znamená obrovské množství kozího mléka. I proto stádo místních koz čítá stovky zvířat. Díky projektu 4Nature jsme částkou přes 350 000 korun zajistili mléko pro všechna slůňata na jeden měsíc. Ročně však potřebují přibližně 4,5 milionu korun. Je nyní na nás, abychom finanční podporu zvýšili. Rozběhli jsme také projekt VULPRO na ochranu supů v jižní Africe. Ohroženo je zde osm z devíti druhů supů, náš finanční příspěvek pomůže monitorovat výskyt a pohyb supů a také nasazení robustní a účinné ochrany.

Hospodaření s vodou

K ekonomické prosperitě Zoo Zlín napomáhají i provozní opatření zaměřená na úsporu vody. V roce 2023 jsme při realizaci voliéry Gora Ark umístili další 2 nádrže. V areálu zoo jich nyní máme 20, jejich celková kapacita činí 680 m³. Pro zahradu to znamená nejen důležitý ekonomický benefit, ale také zajištění zásob závlivkové vody pro již pravidelná letní období sucha.

sup chocholátý
Trionocephus occipitalis

Rekordní příjmy

Rok 2023 byl pro Zoo Zlín mimořádný i po ekonomické stránce. Druhá nejvyšší návštěvnost v historii zoo ve výši 770 tisíc návštěvníků přinesla také vysoké příjmy zoo. Pro zajištění provozu v roce 2023 zoo potřebovala 215 milionů korun, které dokázaly pokrýt 91 procent jejích nákladů. Uvedená ekonomická soběstačnost je nejvyšší v rámci českých zoologických zahrad a naprosto výjimečná i při srovnání se světovými zoo.

Připravujeme

Záchrané centrum pro lvy

Výstavba záchraného centra pro lvy pro odstartuje realizaci II. etapy Karibuni. Záchrané centrum vznikne na rozloze téměř půl hektaru a stane se domovem pro zvířata, která stát odebere soukromým chovatelům kvůli nevhodným podmínkám nebo ilegálnímu chovu. S realizací záchraného centra nám pomůže zřizovatel zoo statutární město Zlín, Zlínský kraj a Ministerstvo životního prostředí ČR. Díky projektu Dejme lvům novou šanci se mohou zapojit i samotní návštěvníci. Zahájení výstavby plánujeme v první polovině 2024, expozici pak představíme během hlavní sezóny 2025.

Fotovoltaická elektrárna a nové parkoviště

Téma udržitelnosti podpoří projekt fotovoltaické elektrárny, která pokryje podstatnou část naší spotřeby elektrické energie. Přebudováním sezónního parkoviště a následným zastřešením jeho podstatné části vznikne plocha pro osazení fotovoltaických panelů. Celkem počítáme s instalací 1 400 ks panelů, což odpovídá zhruba instalaci pro 70 rodinných domů.

ara hyacintový
Anodorhynchus hyacinthinus

Závěr

Ozvěny Master Planu z roku 2024 mapují dění v Zoo Zlín v letech 2021 – 2023. Jedná se o druhý přehled v řadě, který se vrací k strategickému dokumentu vydanému v roce 2017. Řada navrhovaných expozic, které se tehdy jevily jen ve velmi hrubých obrysech, dnes už stojí. Ba co víc, prakticky u všech, i těch nejnovějších, máte pocit, jako kdyby patřily ke zlínské zoo odjakživa. Zoo Zlín se mění stále. A to je možná jeden z hlavních důvodů, proč patří mezi TOP desítku nejnavštěvovanějších turistických cílů České republiky.

Zoo a zámek Zlín-Lešná
příspěvková organizace
Lukovská 112, 763 14 Zlín 12
tel.: 577 577 101
fax: 577 577 133
e-mail: office@zoozlin.eu

www.zoozlin.eu

